

Národní referenční laboratoř potvrdila v ČR již čtvrtý případ záškrtu

Od května 2022, kdy Národní referenční laboratoř (NRL) pro pertusi a difterii SZÚ potvrdila v ČR letos první a raritní formu difterie neboli záškrtu u pacientky v Kraji Vysočina, zaznamenáváme v Česku další 3 případy. Státní zdravotní ústav na vyžádání provedl během srpna a září specializovanou laboratorní diagnostiku zaslaných vzorků od dvou osob z Moravskoslezského a jedné ze Zlínského kraje.

*"Národní referenční laboratoř potvrdila dva případy záškrtu vyvolané *C. diphtheriae* (typem bakterie přenášené primárně z člověka na člověka) u dvou sourozenců v dětském věku. Další případ u starší pacientky je vyvolaný *C. ulcerans* (typ bakterie, kterou mohou přenášet i zvířata). Případy, včetně nastavení příslušných opatření jsou řešeny místně příslušnými krajskými hygienickými stanicemi,"* uvedla vedoucí NRL pro pertusi a difterii Mgr. Jana Zavadilová.

"V České republice se záškrť dříve řadu let nevyskytoval, protože jeho výskyt značně omezilo povinné očkování, které začalo už v roce 1946. Riziko nákazy se obecně zvyšuje s věkem, s poklesem ochranných protilátek po očkování, a většinou má souvislost s kontaktem s neočkovanými osobami nebo s cestováním do zahraničí," vysvětluje MUDr. Kateřina Fabiánová, Ph.D., zástupkyně vedoucího Oddělení epidemiologie infekčních nemocí SZÚ.

V evropské populaci ale klesají ochranné titry protilátek proti difterii jako následek poklesu postvakcinační imunity, což potvrdily sérologické přehledy v ČR i nedávná studie (*Berbers G, et al.; Serosurveillance Study Team. Circulation of pertussis and poor protection against diphtheria among middle-aged adults in 18 European countries. Nat Commun. 2021 May 17;12(1):2871*).

"Současná dětská populace je proti difterii naposledy očkovaná mezi 10. až 11. rokem života. Vzhledem k aktuálnímu nárůstu hlášení případů difterie v dalších evropských zemích, jako například v Rakousku, Německu, Velké Británii či Švýcarsku, Světová zdravotnická organizace doporučuje nechat se v dospělosti proti záškrtu přeočkovat," doplnila ředitelka SZÚ MUDr. Barbora Macková.

Zdrojem záškrtu bývá kontakt s bacilonosičem, kterým může být i zvíře, jako tomu bylo u letošního prvního případu z Vysočiny, kdy onemocněla pacientka s oslabenou imunitou. Nakazila se od svého domácího mazlíčka. Infekce se šíří kapénkami, podobně jako například rýma, ale vzácně i stykem s kontaminovanými předměty.

Difterie může mít různé klinické formy a při včasném zachytu bývá dobře léčitelná podáním antibiotik. Nejčastěji začíná horečkou, slabostí a bolením v krku, časem se pak na sliznici objevují běložlutá napadená místa, takzvané pablány, která nelze odstranit bez porušení tkáně. Ta se pak mohou šířit. Zevně otoky mohou úplně setřít konturu hrdla (tzv. collum caesari). Laryngeální forma záškrtu bývala dříve obávaným onemocněním u kojenců a malých dětí. Začínala sípáním a štěkavým kašlem (tzv. difterický krup) a pokračovala šířením pablán do dolních dýchacích cest. Spolu s velkými otoky docházelo pak i k zadušení nemocného.

Pokud není nemocný včas léčen, toxin se dostává do krve a poškozuje buňky srdce, ledvin a také některá nervová vlákna. Nosní forma infekce je mírnější a projevuje se krvavou nebo hnisavou sekrecí a pablánami v nosní sliznici.

Kožní forma difterie se většinou projevuje nebolestivými otoky až vředy, které se špatně hojí a vyskytuje se zejména v zemích s nízkou proočkovaností. (více <http://www.szu.cz/tema/prevence/difterie-zaskrt>)

Poslední dřívější případ záškrtu byl v ČR zaznamenán v roce 1995 a poslední dvě úmrtí na záškrť byla evidována v Československu v roce 1969.